

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

เรื่อง อ่านสารคดี

ครูผู้สอน ครูประเมษฐ ศรีกำเหนิด

ครูคณิตา หนูนอนันต์

อ่านสารคดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๒. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
๓. เห็นความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

คูหนังสือ สื่อประเภท

หนังสือพิมพ์

วารสาร

นิทาน

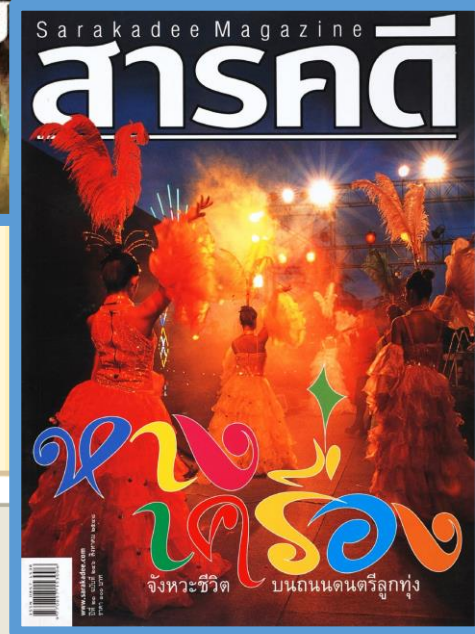
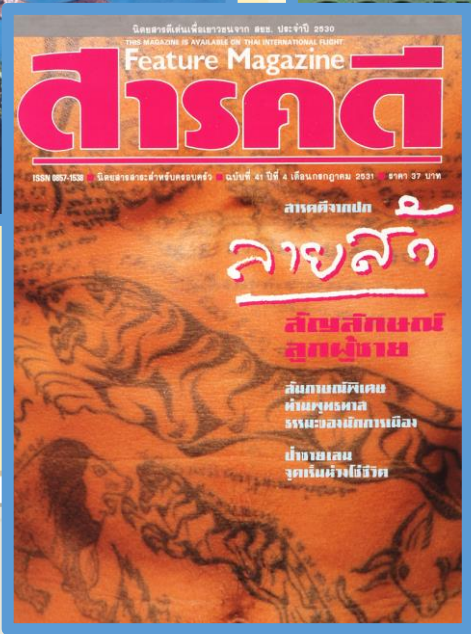
สารคดี

ภาพ หนังสือสารคดี จาก <https://pttweb10.pttplc.com/greenglobeinstitutewebsite/Frontend/Content.aspx?ContentID=3679ca05-0b03-476f-b1e6-dcdd5a58ad10>

ภาพหนังสือนิทาน จาก <https://www.se-ed.com/product/My-First-Aesop-s-Fable-Series-นิทานอีสปเล่มแรกของหนู-หมาป่ากับลูกแกะ-The-Wolf-and-The-Lamb.aspx?no=9786163812537>

ภาพวารสาร จาก <https://www.ocsc.go.th/tags/วารสารข้าราชการ>

ภาพหนังสือพิมพ์ จาก <https://static.thairath.co.th/newspaper?date=2021-09-29>

สารคดี

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนคิดว่า “สารคดี”

น่าจะมีความหมายว่าอย่างไร

สารคดี

หมายถึง งานเขียนสร้างสรรค์เชิงวิชาการ
ที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง มุ่งให้ความรู้ และ
ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน

สารคดี แบ่งเป็น ๓ ประเภท

สารคดีประวัติบุคคล

สารคดีท่องเที่ยว

สารคดีแนะนำ

คำถามกระตุ้นความคิด

จากความหมายของคำว่า “สารคดี”
มุ่งให้ผู้อ่านได้รับอะไร

ความรู้ และความเพลิดเพลิน

คำถามกระตุ้นความคิด

นักเรียนมีวิธีการจับใจความสำคัญ
จากการอ่านสารคดีได้อย่างไร

หลักการอ่านจับใจความสำคัญสารคดี

๑. พิจารณาหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด และเก็บใจความสำคัญ
๓. ตั้งคำถามว่า *ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร*
๔. เรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

จับใจความให้ถนัด
ปลากัดยอดนักสู้...

“ปลากัด” เป็นปลานักสู้ ทรหด อดทน จึงเป็นที่รู้จักกันดีของคนไทยมาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งเป็นเหตุให้คนนำมา **“กัดแข่งขันกัน”** กลายเป็นเกมกีฬาที่คนไทยนิยมเล่นกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเฉพาะคนในท้องถิ่นชนบท ว่ากันว่าเมื่อเสร็จจากงานประจำคือ อาชีพการเกษตร ผู้คนในแต่ละชุมชนตามชนบทต่าง ๆ มักจะชอบหิ้วเอาปลากัดตัวเก่งของตัวเองออกมากัดแข่งขันกัน

ตามธรรมชาติปลากัดจะมีสีน้ำตาลขุ่น หรือสีเทาแถบเขียวมีลายตามลำตัว ครีบ และหางสั้น มีนิสัยก้าวร้าว ตัวผู้จะมีครีบและหางยาวกว่าตัวเมียเล็กน้อย อีกทั้งยังมีสีสันสวยงามมากกว่าตัวเมียอย่างเห็นได้ชัด

ปลากัดจะอาศัยอยู่ตามบริเวณแหล่งน้ำที่ค่อนข้างใส น้ำนิ่ง หรือไหลเอื่อย ๆ บริเวณผิวน้ำ เช่น ทะเลสาบ หนอง บึง แอ่งน้ำ ลำคลอง ที่มีพันธุ์ไม้ขึ้นประปราย

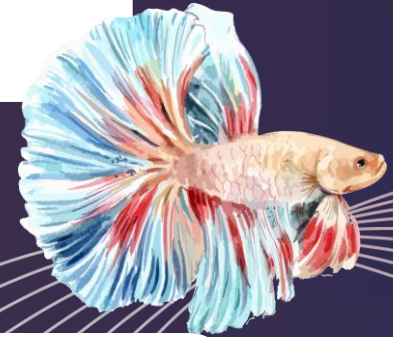
ปลากัดมีลำตัวแบนข้าง ลำตัวยาว หัวเล็ก มีขนาดเฉลี่ย ๕ - ๖ เซนติเมตร ชอบกินอาหารจำพวกสัตว์ขนาดเล็ก หรือตัวอ่อนของแมลง เช่น ลูกน้ำ, ไรแดง, ไรน้ำ, หนอนแดง เป็นต้น

“ปลากัด” เป็นปลานักสู้ ทรหด อดทน จึงเป็นที่รู้จักกันดีของคนไทย
มาเป็นเวลาช้านาน

ตัวผู้จะมีครีบทะหางยาวกว่าตัวเมียเล็กน้อย อีกทั้งยังมีสีสันสวยงาม
มากกว่าตัวเมียอย่างเห็นได้ชัด

ปลากัดจะอาศัยอยู่ตามบริเวณแหล่งน้ำที่ค่อนข้างใส

ปลากัดมีลำตัวแบนข้าง ลำตัวยาว หัวเล็ก มีขนาดเฉลี่ย ๕ - ๖ เซนติเมตร
ชอบกินอาหารจำพวกสัตว์ขนาดเล็ก

คำชี้แจงบทบาทนักเรียน

ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง

**“อ่านจับใจความจาก
สารคดีการท่องเที่ยว”**

คำชี้แจงบทบาทครู

๑. ดูแลการทำงานของนักเรียน
๒. ให้คำแนะนำนักเรียน
ในการทำงาน
๓. ตรวจสอบความถูกต้อง
ของใบงาน

ใบงานที่ ๑ เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว
หน่วยเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง เที่ยวทั่วไทย ก้าวไกลศึกษา
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง อ่านสารคดี
รายวิชา ภาษาไทย รหัส ท๖๖๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ใบงาน

เรื่อง

“อ่านจับใจความจาก สารคดีการท่องเที่ยว”

คำชี้แจง ให้นักเรียนสารคดีต่อไปนี้แล้วเขียนสรุปความ

ผาแต้ม แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

“จังหวัดอุบลราชธานี” ตามไปทำความรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยมในจังหวัดสุด
ฮิตกันดีกว่า...มีที่ไหนน่าสนใจบ้างตามไปชมกันเลย

เมื่อพูดถึง “จังหวัดอุบลราชธานี” หลายคนก็นึกถึงจังหวัดขนาดใหญ่ ตั้งอยู่
ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ชมพระอาทิตย์ขึ้นในตอน
เช้าแห่งแรกของประเทศไทยด้วย วันนี้กระปุกท่องเที่ยวเลยมีอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวชื่อ
ดังของจังหวัด ที่ถือเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมาย นั่นก็คือ
อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ถ้าอย่างนั้นเราไปทำความรู้จักกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ว่านี้กันเลย
จ้า...

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีเนื้อที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม อำเภอศรี
เมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี และมีพื้นที่ติดกับสาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งพรมแดน มีพื้นที่ประมาณ
๑๔๐ ตารางกิโลเมตร

ในอดีตชาวบ้านท้องถิ่นที่ทำกินในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ป่าภูผา น้อยคนนักที่จะ
เดินทางเข้าไปในป่าดังกล่าว เนื่องจากมีความเชื่อว่า “ผาแต้ม” เป็นเขตต้องห้าม ภูผา
เหล่านี้มีความศักดิ์สิทธิ์ เชื่อกันว่าเป็นภูผาแห่งความตาย ใครล่วงล้ำเข้าไป มักมีอัน
เป็นไป อาจเจ็บไข้หรือเป็นอันตรายถึงชีวิตได้ หลังจากนั้นไม่นาน ผาแต้ม ก็มีชื่อเสียงโด่ง
ดังเมื่อคณะอาจารย์และนักศึกษาภาควิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการ
ค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี ได้มาทำ
การสำรวจและค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ผาแต้ม และได้เสนอ
ต่อกองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ขอให้จัดตั้งป่าภูผาในบริเวณผาแต้มเป็นอุทยาน

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

คำชี้แจง ให้นักเรียนสารคดีต่อไปนี้แล้วเขียนสรุปความ

ผาแต้ม แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

“จังหวัดอุบลราชธานี” ตามไปทำความรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวยอดเยี่ยมในจังหวัดสุดฮิตกันดีกว่า...มีที่ไหนน่าสนใจบ้างตามไปชมกันเลย

เมื่อพูดถึง “จังหวัดอุบลราชธานี” หลายคนก็คงนึกถึงจังหวัดขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้สุดของประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นสถานที่ชมพระอาทิตย์ขึ้นในตอนเช้าแห่งแรกของประเทศไทยด้วย วันนี้กระปุกท่องเที่ยวเลยมีอีกหนึ่งแหล่งท่องเที่ยวชื่อดังของจังหวัดที่ถือเป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากมาย นั่นก็คือ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม ถ้าอย่างนั้นเราไปทำความรู้จักกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ว่านี้กันเลยจ้า...

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีเนื้อที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี และมีพื้นที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเส้นแบ่งพรมแดน มีพื้นที่ประมาณ ๑๔๐ ตารางกิโลเมตร

ในอดีตชาวบ้านท้องถิ่นที่ทำกินในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ป่าภูผา น้อยคนนักที่จะเดินทางเข้าไปในป่าดังกล่าว เนื่องจากมีความเชื่อว่า “ผาแต้ม” เป็นเขตต้องห้าม ภูผาเหล่านี้มีความศักดิ์สิทธิ์ เชื่อกันว่าเป็นภูผาแห่งความตาย ใครล่วงล้ำเข้าไป มักมีอันเป็นไป อาจเจ็บไข้หรือเป็นอันตรายถึงชีวิตได้

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

หลังจากนั้นไม่นาน ผาแต้ม ก็มีชื่อเสียงโด่งดังเมื่อคณะอาจารย์และนักศึกษาภาควิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี ได้มาทำการสำรวจและค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่ผาแต้ม และได้เสนอต่อกองทุนยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ขอให้จัดตั้งป่าภูผาในบริเวณผาแต้มเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติผาแต้มเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๗๔ ของประเทศไทย และถือได้ว่าเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกในประเทศไทยที่มีแม่น้ำโขง ซึ่งเราสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ของชายแดนประเทศลาวได้เป็นอย่างดี

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

สำหรับภายใน อุทยานแห่งชาติผาแต้ม จะแบ่งพื้นที่ท่องเที่ยว คือ ผาแต้ม เป็นจุดท่องเที่ยวหลักของอุทยาน ฯ ซึ่งได้รับความนิยม สถานที่ท่องเที่ยวในย่าน ผาแต้ม รวมเอาพื้นที่บริเวณที่ทำการอุทยานฯ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพัก และ ลานกางเต็นท์และพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งบริเวณ ผาแต้ม บริเวณด้านล่างของหน้าผามี ภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์ปรากฏเรียงรายอยู่ มีอายุไม่ต่ำกว่าสามพันถึงสี่พันปี เป็นภาพเขียนสีที่ยาวที่สุดในประเทศไทย และทางอุทยานฯ ได้ทำทางเดินจากหน้าผา ด้านบนลงไปชมภาพเขียนสีเหล่านี้

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง อ่านจับใจความจากสารคดีการท่องเที่ยว

ประโยชน์จากการอ่านสารคดี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

คู่มือความคิด

ร่วมพิจารณา

สรุปใจความสำคัญ

อุทยานแห่งชาติผาแต้ม อยู่ในอำเภอโขงเจียม อำเภอศรีเมืองใหม่ และอำเภอโพธิ์ ไทร จังหวัดอุบลราชธานี และมีพื้นที่ติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในอดีตชาวบ้านมีความเชื่อว่า “ผาแต้ม” เป็นเขตต้องห้าม ภูผาเหล่านี้มีความศักดิ์สิทธิ์ เชื่อว่าเป็นภูผาแห่งความตาย ใครล่วงล้ำเข้าไป มักมีอันเป็นไป มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการค้นพบภาพเขียนสีโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ อายุราว ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ ปี ผาแต้ม ได้รับคัดเลือกเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ ๗๕ ของประเทศไทย และเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งแรกในประเทศไทยที่มีแม่น้ำโขง ซึ่งเราสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ของชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้เป็นอย่างดี

บริเวณอุทยานแห่งชาติผาแต้ม มีบ้านพัก และลานกางเต็นท์ ด้านล่างของหน้าผา มีภาพเขียนสีก่อนประวัติศาสตร์จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว

ประโยชน์จากการอ่านสารคดี

๑. ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน
๒. เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเพื่อเดินทางไปท่องเที่ยว

สรุปการอ่าน ผ่านสารคดี

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

นักเรียนมีวิธีการอ่านจับใจความ
จากสารคดีอย่างไรให้ถูกวิธี

๑. พิจารณาหาประโยคใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๒. ตัดส่วนที่เป็นรายละเอียด และเก็บใจความสำคัญ
๓. ตั้งคำถามว่า *ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร*
๔. เรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

คำถามน่าคิด ชวนพิจารณา

นักเรียนมีแนวทางในการนำความรู้จากเรื่อง
การอ่านสารคดี ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

นำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้จากสารคดีที่อ่าน
ไปปรับใช้ในชีวิต

บทเรียนครั้งต่อไป

พูดแสดงความรู้ความเข้าใจ
จากเรื่องที่ฟังและดู

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงาน เรื่อง พุดแสดงความรู้ความเข้าใจ
จากเรื่องสารคดีการท่องเที่ยว

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th